

ROZLICZANIE DOCHODÓW UZYSKIWANYCH ZA GRANICĄ W 2009 ROKU

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych:

Osoby fizyczne, jeżeli mają miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów (przychodów) bez względu na miejsce położenia źródeł przychodów (nieograniczony obowiązek podatkowy).

Za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się osobę fizyczną, która:

- posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub
- przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 183 dni w roku podatkowym.

Osoby fizyczne, jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów (przychodów) osiągniętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (ograniczony obowiązek podatkowy).

Dochody uzyskane za granicą należy rozliczyć na formularzu PIT-36, wykazując je również w załączniku PIT/ZG. Do zastosowania tzw. ulgi abolicyjnej potrzebny jest formularz PIT/O.

Przychodem uzyskanym za granicą jest kwota zarobku brutto (bez pomniejszenia o pobrany za granicą podatek).

Przychód uzyskany za granicą pomniejszamy o kwotę stanowiącą 30% równowartości diety za każdy dzień pobytu za granicą, w którym podatnik pozostawał w stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy, oraz o koszty uzyskania przychodów.

Kwota diety zależna jest od tego, w jakim kraju wykonywano pracę i wynika z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi, zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej, z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.).

Kosztem uzyskania przychodu są koszty w wysokości, w jakiej przysługują osobie zatrudnionej w **Polsce** na umowę o pracę.

Przeliczenia przychodów uzyskanych za pracę za granicą na złote dokonuje się następująco:

- wypłata wynagrodzenia za pośrednictwem banku: według ogłaszanego przez ten bank kursu kupna waluty z dnia wpływu wynagrodzenia na rachunek bankowy; jeżeli jednak bank stosuje różne kursy walut i nie jest możliwe ustalenie prawidłowego kursu, należy zastosować kurs średni waluty z dnia uzyskania przychodu, ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.
- wypłata wynagrodzenia bez pośrednictwa banku: stosuje się kurs średni waluty z dnia wypłaty wynagrodzenia, ogłaszany przez Narodowy Bank Polski.

Kwota obliczonego przychodu po pomniejszeniu o kwotę stanowiącą 30% równowartości diety za każdy dzień pobytu za granicą oraz o przysługujące koszty uzyskania, jest dochodem, który wykazuje się w zeznaniu rocznym PIT 36.

Ważne !

Rozliczenie zagranicznych zarobków w kraju nie pozbawia podatnika możliwości korzystania z polskich odliczeń podatkowych, przewidzianych w ustawie o podatku dochodowym od osób

fizycznych, aczkolwiek żeby z nich skorzystać należy spełnić przesłanki dające prawo do skorzystania z tych odliczeń.

1 grudnia 2008 r., weszły w życie przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zezwalające na odliczenie w zeznaniu rocznym składek ubezpieczeniowych, opłacanych za granicą. Zmianę wprowadziła ustawa z 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw. Odliczeniu podlegają składki zapłacone w roku podatkowym ze środków podatnika na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne podatnika lub osób z nim współpracujących, zgodnie z przepisami dotyczącymi obowiązkowego ubezpieczenia społecznego obowiązującymi w innym niż Rzeczypospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz Szwajcarii.

Odliczenie zagranicznych składek ubezpieczeniowych będzie możliwe po spełnieniu określonych warunków. Nie będą podlegały odliczeniu składki, których podstawę stanowi przychód lub dochód zwolniony z opodatkowania na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania. Ponadto składki, które podatnik zamierza odliczyć w Polsce, nie mogły zostać odliczone od dochodu (przychodu) albo podatku w krajach UE, EOG lub Szwajcarii. Wreszcie konieczne jest, aby istniała podstawa prawna wynikająca z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych umów międzynarodowych do wymiany informacji z krajem, w którym składki zostały opłacone.

Należy podkreślić, iż podatnik będzie musiał zidentyfikować, czy składki zapłacone przez niego za granicą dotyczyły ubezpieczeń społecznych, czy też zdrowotnych, gdyż będzie to decydowało o sposobie ich odliczenia od dochodu albo od podatku w Polsce.

PRZYKŁAD pomniejszania przychodu uzyskanego za granicą o przysługujące diety i przeliczania na PLN.

Podatnik od 16.01.2008 pracuje w Finlandii na podstawie umowy o pracę.

Dieta za jeden dzień pobytu w Finlandii wynosi 42 EUR

Pierwszy miesiąc pracy - 16 dni pobytu w Finlandii.

Wynagrodzenie otrzymane brutto = 800 EUR

Diety do odliczenia $(16 \times 42) \times 0,3 = 201,60$ EUR

Przychód za pierwszy miesiąc pracy = $800 - 201,60 = 598,40$ EUR

Kwotę 598,40 EUR należy przeliczyć na PLN po kursie z dnia otrzymania wynagrodzenia.

Drugi miesiąc pracy - 31 dni pobytu w Finlandii.

Wynagrodzenie otrzymane brutto = 1200 EUR

Diety do odliczenia $(31 \times 42) \times 0,3 = 390,60$ EUR

Przychód za drugi miesiąc pracy = $1200 - 390,60 = 809,40$ EUR

Kwotę 809,40 EUR należy przeliczyć na PLN po kursie z dnia otrzymania wynagrodzenia.

Kolejne miesiące należy rozliczyć w ten sam sposób.

Suma tak wyliczonych wynagrodzeń z wszystkich miesięcy przeliczona na złote będzie przychodem uzyskanym z pracy za granicą.

Sposób rozliczenia w Polsce dochodu uzyskanego za granicą z pracy najemnej zależy od postanowień umów o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartych przez Polskę z poszczególnymi państwami.

Stosuje się dwie metody unikania podwójnego opodatkowania:

- 1) metodę wyłączenia z progresją,
- 2) metodę proporcjonalnego odliczenia.

Pamiętajmy, że jeżeli uzyskano dochód w państwie, z którym Polska **nie zawarła** umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, rozliczenia takiego dochodu w Polsce należy dokonać metodą proporcjonalnego odliczenia.

Metoda wyłączenia z progresją

Metodę tę stosuje się m.in. do dochodów uzyskanych w: Albanii, Chorwacji, Czechach, Białorusi, Estonii, Francji, Grecji, Irlandii, Japonii, Kanady, Litwy, Luksemburgu, Łotwie, Niemczech, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Słowacji, Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Ukrainie, Węgrzech, Wielkiej Brytanii, Irlandii Północnej, Włoszech.

W przypadku uzyskania dochodów ze stosunku pracy w państwie, z którym Polska zawarła umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania, a z umowy tej wynika, że dochody tam uzyskane mogą być opodatkowane tylko w tym Państwie to dochody takie są w Polsce zwolnione z podatku, jednak wykazuje się je w zeznaniu, celem obliczenia stopy procentowej, według której należy obliczyć kwotę podatku od dochodów uzyskanych w Polsce.

Jeżeli w Polsce nie uzyskano dochodu opodatkowanego na zasadach ogólnych, **nie ma obowiązku** rozliczania się z takiego dochodu w Polsce.

Dochód taki będzie jednak podlegał wykazaniu w zeznaniu rocznym celem obliczenia stopy procentowej, jeżeli osoba która go uzyskała, będzie chciała się rozliczyć wspólnie z małżonkiem lub w sposób przewidziany dla osoby samotnie wychowującej dziecko.

PRZYKŁAD:

Dochód uzyskany w Polsce po odliczeniu kosztów uzyskania przychodów i składek na ubezpieczenie społeczne wynosi 20 tys. zł.

Dochód uzyskany w Wielkiej Brytanii po odliczeniu diet oraz kosztów uzyskania przychodu oraz składek na ubezpieczenie społeczne w przeliczeniu na PLN wynosi 45 tys. łączny dochód wynosi zatem 65 tys. zł.

Najpierw obliczamy podatek według skali podatkowej określonej w art. 27 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych od kwoty 65 tys. zł.

Podatek wyniesie 11.143,98 zł.

Następnie obliczamy stawkę procentową:

11.143,98 zł (podatek według skali): $65.000 \text{ zł (łączny dochód)} \times 100 \% = 0,1714 \times 100 \% = 17,14 \%$.

Dochód uzyskany w Polsce tj. 20.000 zł mnożymy przez powyżej wyliczoną stawkę tj. $17,14\% = 3.428,00 \text{ zł}$.

Następnie od tej kwoty odliczamy sumę składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych zarówno w Polsce jak i Wielkiej Brytanii.

Kwota po odjęciu składek jest podatkiem do zapłacenia w Polsce.

Metoda proporcjonalnego odliczenia

Metodę tę stosuje się m.in. do dochodów uzyskanych w: Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Holandii, Islandii, Macedonii, Rosji, Stanach Zjednoczonych, Tadżykistanie.

W przypadku uzyskania dochodów ze stosunku pracy w państwie, z którym Polska zawarła umowę o unikaniu podwójnego opodatkowania, a z umowy tej wynika, że dochody tam uzyskane mogą być opodatkowane zarówno w tym Państwie, jak i w Polsce, to:

- dochody takie podlegają w Polsce rozliczeniu w każdym przypadku, niezależnie od tego czy w Polsce uzyskiwano dochody czy nie,
- jeżeli uzyskano dochody w Polsce, to podatek oblicza się od łącznej kwoty dochodów uzyskanych w kraju i za granicą,
- obliczony podatek należy pomniejszyć o kwotę podatku zapłaconego za granicą, jednak kwota odliczenia nie może być większa od podatku przypadającego proporcjonalnie na dochód uzyskany za granicą, tzn. kwota podatku zapłaconego za granicą nie może pomniejszać podatku obliczonego tylko od dochodów uzyskanych w Polsce.

PRZYKŁAD:

Dochód uzyskany w Polsce po odliczeniu kosztów uzyskania przychodów i składek na ubezpieczenie społeczne wynosi 15 tys. zł.

Dochód uzyskany w Islandii po odliczeniu diet oraz kosztów uzyskania przychodu i składek na ubezpieczenie społeczne wynosi w przeliczeniu na PLN wynosi 80 tys. zł

Łączny dochód: 15 tys. zł + 80 tys. zł = 95 tys. zł

Najpierw obliczamy podatek według skali podatkowej określonej w art. 27 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych od kwoty 95 tys. zł.

Podatek wyniesie 17.870,06 zł.

Następnie obliczamy jaka część podatku przypada proporcjonalnie na dochód uzyskany za granicą:
(17.870,06 zł. x 80.000 zł) : 95.000 zł = 15.048,47 zł.

W końcu obliczamy wysokość podatku: 17.870,06 zł - 15.048,47 zł = 2.821,59 zł.

Należy pamiętać, iż można odliczyć tą część podatku zapłaconego za granicą, która przypada proporcjonalnie na dochód uzyskany za granicą tj. w tym przypadku kwotę 15.048,47 zł.

Następnie od tej kwoty tj. 2.821,59 zł. odliczamy sumę składek na ubezpieczenie zdrowotne zapłaconych zarówno w Polsce (poz. 176 zeznania PIT 36) jak i Islandii (poz. 178 zeznania PIT 36).

Abolicja

6 sierpnia 2008 r. weszła w życie tzw. ustawa abolicyjna (ustawa z 25 lipca 2008 r. o szczególnych rozwiązaniach dla podatników uzyskujących niektóre przychody poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. z dnia 6 sierpnia 2008 r.). W praktyce zrównała ona obciążenia podatkowe pomiędzy metodą proporcjonalnego odliczenia i metodą wyłączenia z progresją. Przepisy ustawy obowiązywały do 6 lutego 2009 roku.

Na podstawie tej ustawy w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych wprowadzona została nowa ulga (art. 27g), która polega na odliczeniu od podatku kwoty będącej różnicą pomiędzy podatkiem wyliczonym przy zastosowaniu metody proporcjonalnego odliczenia, a podatkiem wyliczonym przy zastosowaniu metody wyłączenia z progresją (art. 27g ustawy). Wyliczoną kwotę należy wpisać do poz. 37 informacji PIT/O. Następnie przenieść ją do poz. 180 zeznania PIT 36 i dokonać odliczenia od podatku.